

MỐI QUAN HỆ GIỮA DI CƯ, TÔN GIÁO VÀ BẢN SẮC: TRƯỜNG HỢP NGƯỜI VIỆT (KINH) THEO PHẬT GIÁO Ở LÀO

ThS. Phạm Thị Mùi*

Tóm tắt:

Trên phạm vi toàn cầu, người dân di cư để thỏa mãn các nhu cầu của bản thân và cải thiện điều kiện chăm sóc gia đình. Dù là tự nguyện hay bắt buộc, di cư cũng là một quá trình điều chỉnh hành vi văn hóa của con người nhằm phù hợp với hoàn cảnh xã hội tại nơi nhập cư. Tôn giáo là một bộ phận quan trọng cấu thành văn hóa, bản sắc của một tộc người, hoặc một cộng đồng. Các công trình nghiên cứu trước đây thường đề cập đến thực hành tôn giáo của những di dân theo đạo Kitô giáo hoặc Hồi giáo ở xã hội các nước châu Âu. Có một số ít công trình nghiên cứu đề cập đến thực hành tôn giáo của Phật tử người Việt ở Lào, thường đề cập đến việc chuyển đổi thực hành tôn giáo trong bối cảnh xã hội mới, và trong mối quan hệ so sánh với cộng đồng gốc. Tiếp tục mạch nghiên cứu này, mở rộng hơn, mục đích của bài viết này nhằm thảo luận về sự thích ứng, tiếp nối và thay đổi thực hành Phật giáo tác động đến chuyển đổi bản sắc của những người nhập cư Việt Nam vào Lào. Một số tranh luận quan trọng đã được đưa ra. Lập luận thứ nhất cho rằng thích ứng là một quá trình hai chiều, tức là nó liên quan đến tương tác giữa bản sắc của người nhập cư và văn hóa xã hội nơi đến. Thứ hai, quá trình thích ứng có thể dẫn đến sự đồng hóa bản sắc của người di cư vào văn hóa xã hội nơi đến. Các vấn đề về văn hóa, niềm tin tôn giáo và bản sắc thường không dễ dàng định lượng được, nên bài nghiên cứu này sử dụng phương pháp định tính là chủ yếu.

Từ khóa: Di cư, tôn giáo, bản sắc, người Việt theo Phật giáo ở Lào

* Viện Nghiên cứu Đông Nam Á, thuộc Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam